

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Anden Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 661. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1836_518A_2-txt-shoot-idm37968.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Angaaende nu de staaende Hæres Opkomst, da har vi alt i Forbigaaende bemærket, at Hundredaars-Krigen i *Frankrig* førdes mest med Leie-Tropper, som, naar de aftakkedes, tit trak om i store Flokke og brandskattede Landet, men endnu tidligere havde Man seet et langt mere glimrende Exempel paa, hvorledes Krigs-Standen kan leve paa sin egen Haand og høste Fredens Frugter. Da nemlig *Fredrik af Aragon* var blevet *Sicilien* vis og aftakkede *sine Spanske Leie-Tropper*, traadte en stor Hob af dem, under Anførsel af 662 Lykke-Ridderen *Roger Flor*, i *Byzantinsk Tjeneste*, men blev snart usaattes med Keiseren, erklærede ham aaben Feide, satte sig fast i *Gallipoli* og førde i *tretten Aar*, paa *Trakiens* og *Makedoniens* Bekostning, et regelmæssigt Røver-Liv, som kronedes (1317) med Besiddelsen af *Athenen* og *Theben* ^{*Gibbon K. 63.} *Moncados Fortælling om Cataloniernes Tog mod Tyrker og Græker*, i *Spaziers tyske Oversættelse*. Denne Helte-Giering af de saakaldte *Almogavarer* og *Catalonier* gjorde især i Italien overordenlig Opsigt, og kunde ingensteds friste meer til Efterligning end i et saa veldyrket, rigt og frugtbart Land, hvor hardtad hver Stad udgjorde en egen lille Stat, og hvor Borgerne fra det *Fjortende Aarhundredes* Begyndelse helst overlod Krigen til Leie-Tropper. Det varede heller ikke længe, før Man her saae et saadant *Fribytter-Lag*, der (1339) vilde tjent sine Sporer ved at plyndre *Mailand* ^{*Villani hos Muratori XIII. 830-31.} *Sismondis Italienske Historie V. 278-84.*, og skiøndt det var en ulykkelig Prøve, hvorved det brækkede Halsen, saa afskrækkedes Soldater-Standen i sin Helte-Tid dog ei af Sligt, men det ene "*Store Compagni*" efter det Andet enten dannede sig i Italien eller indvandrede over *Alperne*, som Karavaner, der, hvor de kom, købde Guld for Staal og havde kun hjemme i Leiren. Mellem disse Helte udmærkede sig især Engelsk-Manden Sir *John Hawkwood* fra *Essex*, som, efterat være bleven udlært i *Frankrig*, drev Haandværket i det Store i en heel Menneske-Alder (1360-94) med saamegen Alvor og *Æresfølelse*, at Man i *Florens*, hvor han indslumrede paa sine Laurbær, gav ham en fyrstelig Begravelse ^{*Sismondi VI. 388. 417-27. 33-35. VII. 59. 71-73. 97. 311. 327-36. 56.}, men han blev dog alt før sin Død afløst af *Italieneren Alberik Barbiano*, som op63rettede et Fribytter-Lag af lutter *Indfødte*, og slog dermed (1379) det saakaldte *Bretske Compagni*, der ved sin Styrke og Grusomhed havde gjort sig almindelig frygtet ^{*Sismondi VIII. 64-70. 91.}. Hermed begynder et nyt Tids-Rum i Krigs-Standens Udvikling, thi da det mest oplyste og dannede Folk i *Europa* fik et Fri-Corps af sine egne Børn, traadte Soldaterne nødvendig det Borgerlige Selskab nærmere, og Leiren blev, hvad Italienerne ogsaa kaldte den, "*en Skole*", ikke blot for *Krigs-Tugt* og *Krigs-Konst*, men i det Hele for den Konst at udsue et Land, uden at udtømme sine Hjelpe-Kilder, og at sætte alle Kræfter og Kundskaber i Krigs-Magtens og Krigens Tjeneste.